Rozsudek Nejvyššího soudu SSR ze dne 27.06.1974, sp. zn. 4 Cz 15/74, ECLI:CZ:NS:1974:4.CZ.15.1974.1

Číslo: 9/1976

Právní věta: Náhrada za stratu na zárobku pri chorobe z povolania patrí poškodenému nielen odo dňa zistenia tejto jeho choroby, ale už odo dňa, kedy škoda z choroby z povolania poškodenému preukázane vznikla.

Soud: Nejvyšší soud SSR

Datum rozhodnutí: 27.06.1974

Spisová značka: 4 Cz 15/74

Číslo rozhodnutí: 9

Číslo sešitu: 2-3

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Náhrada škody v pracovním právu, Nemoc z povolání

Předpisy: 65/1965 Sb. § 194
§ 195

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Žalobca uplatnil žalobou voči žalovanej organizácii nárok na náhradu za stratu na zárobku.

Okresný súd v Banskej Bystrici žalobe v celom rozsahu vyhovel. Zaviazal žalovanú organizáciu zaplatiť žalobcovi 39 584 Kčs (od 15. 1. 1964 do 31. 12. 1969 mesačne po 392,28 Kčs a od 1. 1. 1970 do 31. 12. 1972 mesačne po 315,28 Kčs) a od 1. 1. 1973 platiť žalobcovi rentu mesačne 315 Kčs.

Krajský súd v Banskej Bystrici na odvolanie žalovanej organizácie zmenil rozsudok prvého stupňa tak, že uložil tejto organizácii zaplatiť žalobcovi 12 600 Kčs (od 30. 1. 1970 do 31. 5. 1973 za 40 mesiacov po 315 Kčs) a od 1. 6. 1973 naďalej platiť mu mesačne 315 Kčs. Súčasne priznal žalobcovi náhradu všetkých trov konania a zaviazal žalovaného zaplatiť aj súdny poplatok. Pokiaľ žalobca žiadal aj náhradu za stratu na zárobku za dobu od 15. 1. 1964 do 29. 1. 1970, odvolací súd žalobu zamietol.

Najvyšší súd SSR v Bratislave rozhodol o sťažnosti pre porušenie zákona, ktorú podal generálny prokurátor SSR tak, že rozsudkom súdu druhého stupňa vo výroku o náhrade za stratu na zárobku za dobu od 15. 1. 1964 do 29. 1. 1970 bol porušený zákon.

Z odôvodnenia:

Podľa ustanovenia § 190 ods. 2 Zák. práce zodpovedá za škodu spôsobenú pracovníkovi chorobou z povolania organizácia, v ktorej pracovník pracoval naposledy pred jej zistením v pracovnom pomere za podmienok, z ktorých vzniká choroba z povolania, ktorou bol postihnutý. Chorobami z povolania sú choroby uvedené v prílohe č. 1 k vyhláške č. 102/1964 Zb. 1), ak vznikli za podmienok tam uvedených.

Z tejto právnej úpravy odškodňovania chorôb z povolania vyplýva, že organizácia zodpovedá za škodu pracovníkovi, ak mu bola spôsobená chorobou z povolania, a za predpokladu, že takáto choroba u pracovníka bola zistená a že pracovník predtým pracoval v podmienkach, v ktorých takáto choroba z povolania vzniká. Treba však preukázať, že pracovník trpí na chorobu z povolania v odškodniteľnej intenzite a že pracoval za podmienok, za ktorých takáto choroba vzniká.

Žalobca pracoval v žalovanej organizácii od 28. 9. 1951 ako baník (pomocný lamač) a od roku 1953 do 4. 9. 1960 ako lamač – predák. Od 5. 9. 1960 už nebol zamestnaný. Čiastočný invalidný dôchodok poberal od 22. 2. 1959, pričom jeho čiastočná invalidita nebola pre chorobu z povolania. Od 15. 1. 1964 poberal plný invalidný dôchodok.

choroba z povolania bola u žalobcu zistená 30. 12. 1970, teda až tým dňom mohol žalobca uplatniť nárok na náhradu za stratu na zárobku, ktorá mu vznikla tým, že nemohol ďalej pokračovať v zamestnaní pre chorobu z povolania. Týmto dňom bola preukázaná zodpovednosť žalovanej organizácie, kedže v jej bani pracoval žalobca za podmienok, za ktorých takáto choroba vzniká. Od 30. 1. 1970 začala žalobcovi plynúť jednoročná lehota na uplatnenie nároku na náhradu škody.

To však neznamená, že by žalobcovi nepatrila náhrada škody aj za dobu pred zistením choroby z povolania, ak mu takáto škoda vznikla a ak by sa preukázalo, že bola spôsobená chorobou z povolania.

Žalobca uplatnil včas náhradu škody žalobou na súde (11. 5. 1970), preto sa jeho nárok na náhradu škody nepremlčal, a to ani za dobu pred zistením choroby z povolania.

Podľa záverov znaleckého posudku nemohol žalobca od roku 1964 (od svojej plnej invalidity) sústavne pracovať pre chronickú bronchitídu s častými akútnymi zhoršeniami, ktorá vyústila neskoršie v silikotuberkulózu, zistenú v januári ako choroba z povolania. Znalec – okrem iného – potvrdil, že zmeny zistené na pľúcach žalobcu boli už v roku 1959 vlastne silikotickými zmenami, ktoré však vtedy nedosahovali typických znakov v zistiteľnom rozsahu pre ustálenie choroby z povolania, lebo mali veľmi menlivý priebeh. Teraz však možno jednoznačne konštatovať, že šlo o to isté ochorenie od roku 1959, a preto aj plná invalidita žalobcu od času jej vzniku, teda aj za dobu minulú, je následok choroby z povolania.

Za tohto stavu názor súdu druhého stupňa, že nárok žalobcu možno odškodniť iba odo dňa, keby bola zistená choroba z povolania, nemá oporu v zistenom skutkovom stave. ak mal odvolací súd pochybnosti o správnosti znaleckého posudku, mal v tomto smere doplniť dokazovanie; bez toho však nemohol nepriznať žalobcovi spätne za dobu pred 29. 1. 1970 náhradu škody z dôvodu straty na zárobku.

Súd druhého stupňa preto porušil zákon v ustanoveniach § 6, § 120 ods. 1, § 132, § 153 ods. 1 a § 220 ods. 1 O. s. p. v súvislosti s ustanoveniami § 190 ods. 2, § 193 ods. 1 písm. a), § 195 a § 263 ods. 3 Zák. práce.

1) teraz v prílohe k vyhláške č. 128/1975 Sb.